# BIJDRAGE TOT DE KENNIS VAN *CALAMIA LUTOSA* HÜBN.

DOOR

C. J. GRUBE.

(Zie plaat 7, fig. a—e).

---

Mij in gezelschap van den heer Swierstra, Conservator aan het museum van het genootschap Natura Artis Magistra tot eene excursie naar een der IJdijken onzer stad begevende, welker dijken wij van tijd tot tijd bezoeken, vonden wij op een' schoonen October-avond, behalve eene partij rupsen van *Archilonche venosa* Borkh. en andere soorten, tot ons groot genoegen eenige exemplaren van *Calamia lutosa* Hübn.

Bijzonder met de vangst dezer steeds zeldzame soort in onzen schik, onderzochten wij het terrein gedurende eenigen tijd opmerkzaam, waardoor wij dien avond ruim 30 stuks konden magtig worden.

Maar wie schetst mijne vreugde, toen ik t'huis de vlinders bedaard en naauwkeurig onderzocht en eene verscheidenheid dezer soort in kleur en teekening, mij tot nog toe onbekend, ontdekte.

Dadelijk sloeg ik mijne vraagbaak, «de Vlinders van Nederland» door P. C. T. Snellen, op en ontwaarde dat daar ook van geene verscheidenheid dezer soort gesproken werd, zoodat ik besloot eenige afbeeldingen der vlinders te maken en met eene korte omschrijving hiervoor aan de

Redactie van het Tijdschrift voor Entomologie een plaatsje te vragen.

---

De kleur wisselt van zeer bleek (glanzend) geel tot bijna bruin, sommige exemplaren met eene mooije rooskleurige bestuiving, andere weder met eene zeer fijne zwarte besprenkeling (dit vooral bij de mannelijke exemplaren.)

De kleur van den thorax is gelijk aan die der voorvleugels. Die der achtervleugels wisselt af van bijna zuiver wit tot sterk zwart bestoven, waarbij de stippenrij bijna verdwijnt.

De stippenrijen der voorvleugels zijn bijna bij al mijne voorwerpen enkelvoudig. Bij een enkel evenwel kan men eene zeer flaauwe verdubbeling der tweede rij opmerken, die zich alleen van den binnenrand tot ader 4 of 5 vertoont en aldaar vervloeit. De onderzijde wisselt af naar mate de kleur der bovenzijde. De duidelijkst gekleurde voorwerpen vertoonen tevens meestal (verg. fig. *b*) eene rij pijlvlekken vóór de stippenrij of daaraan verbonden.

Volgens mijne afbeeldingen heb ik mijne vlinders tot vijf hoofdverscheidenheden gebragt, terwijl ik den voluit geteekenden vlinder als hoofdsoort beschouw; tusschen deze afwisselingen bevinden zich eene menigte tusschenvormen, waardoor zij allen als 't ware ineenvloeijen.

Volgens Guenée, Species Général, Noctuélites, die deze soort onder den naam van *Nonagria lutosa* beschrijft, komt de vlinder in Engeland vrij dikwijls voor en wisselt aldaar zoowel in kleur als in grootte af, ook volgens de Stett. Entom. Zeitung, waarin deze soort door den heer Schmidt onder den naam van *Bathyerga* beschreven is, wordt zij in een gedeelte van Duitschland gevonden. Ook daar verschilt zij menigvuldig in grootte en kleur, doch weinig in teekening.

Het spijt mij bijzonder dat ik de werken van schrijvers als Hübner, Wood, Freyer en Herrich-Schäffer niet kan

raadplegen, ten einde ook volgens hunne afbeeldingen eene betere vergelijkende beschrijving te geven. Ik vermeen evenwel, dat de aldaar afgebeelde vlinders meest tot de bleeke variëteit behooren.

Voor verdere naauwkeurige determinatie verwijs ik naar het reeds genoemde werk van den heer P. C. T. Snellen.

Amsterdam, November 1874.

---